

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maatilalain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esitys sisältää maatilalain (188/77) mukaisista korkotukilainoista luottolaitoksille suoritettavien korkohyvitysten korottamisen nykyisestä tasostaan 0,6 prosenttiyksiköllä. Toimenpiteellä on tarkoitus parantaa luottolaitosten mahdollisuuksia osoittaa varoja maatilalain mukaiseen korkotukilainoitukseen ja siten maatilatalouden harjoittajien mahdollisuuksia saada luotontarpeensa tyydytetyksi. Tähän liittyy korkotukijärjestelmän yksinkertaistaminen siten, että erillisten hoitopalkkioluonteisten lisäkorkohyvitysten maksamisesta luovutettiin ja ne sisällytettiin luottolaitosten perimiin enimmäiskorkoihin.

Niin ikään ehdotetaan aikaisemman maankäyttölainsäädännön nojalla ajanjaksolla 1.1.1963—31.3.1977 syntyneiden luottojen kor-

koja, asunto- ja lisälainoja lukuun ottamatta, korotettavaksi nykyisestä yhdellä prosenttiyksiköllä, mikä toimenpide merkitsi maatilatalouden kehittämisrahaston omarahoitusmahdollisuuksien vähäistä parantumista.

Edellä mainitun lisäksi ehdotetaan, että maatilalan hakija lisittäisiin maatilalain mukaisessa käyttösuunnitelmatöimituksessa asianosaisena olevien henkilöiden joukkoon.

Ehdotettu laki on tarkoitus saattaa voimaan mahdollisimman pian sen tultua hyväksytyksi. Ehdotuksen mukaan korkohyvityksen korotusta sovellettaisiin 1 päivästä tammikuuta 1986 lukien ja maankäyttöluottojen koron korotus tulisi sovellettavaksi mainitun vuoden heinäkuun alusta lukien.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Maatilatalouden luottojen korkohyvitykset

Maatilalain 57 §:n 2 momentin (746/80) mukaan sanotun lain mukaisista korkotukilainoista maksetaan luottolaitokselle tulo- ja menoarviossa osoitetuista varoista korkohyvityksenä määrä, joka saadaan, kun korkoprosenttina käytetään Suomen Pankin perimän peruskoron, lisätynä 1 prosenttiyksiköllä, ja lainan saajan maksaman koron välistä erotusta. Myös maatilalakia edeltävän lainsäädännön eli maatalouden perusluotosta annetun lain ja salaajituslain nojalla myönnettyt korkotukilainat ovat valtion luottolaitoksille maksaman korkohyvityksen osalta si-

dottuja Suomen Pankin kulloinkin perimään peruskorkoon, joskin luottolaitosten niistä saama kokonais korko on yleensä 0,5 prosenttiyksikköä maatilalain mukaisten korkotukilainojen vastaava kokonais korkoa alempi.

Suomen Pankin peruskorko on vuoden 1986 toukokuun 19 päivästä lukien 7 prosenttia. Tämä sekä edellä selostetut korkohyvitysten määräytymisperusteet huomioon ottaen on luottolaitoksen saama kokonais korko maatilalain mukaisten korkotukilainojen osalta 8 prosenttia. Lisäksi luottolaitoksille suoritetaan kyseisestä lainoitus toiminnasta aiheutuvien lisäkustannusten korvaamiseksi valtioneuvoston päättämä määrä (hoitopalkkio), joka saa lain mukaan olla maatilalain mukaisten korkotukilainojen osalta enintään 0,5 prosenttia

lainojen määrästä. Valtioneuvoston vahvistama kyseinen prosenttimäärä on nykyisin 0,4.

Maatilalain mukaisten korkotukilainojen merkitys maatilatalouden luotontarpeen tyydyttämisessä on viime vuosina voimakkaasti kasvanut. Kyseisiä lainoja myönnettiin vuonna 1983 450,0 milj. mk ja 1984 528,1 milj. mk sekä vuonna 1985 noin 600 milj. markan edestä. Viimeksi mainittuun lukuun sisältyy eräiden maatilatalouden luottojen vakauttamisesta annetun lain (511/85) mukaisia vakauttamislainoja 9,9 milj. mk. Maatilatalouden kehittämisrahaston varoista myönnettävien luottojen määrät ovat sen sijaan pysyneet suunnilleen entisellään ollen vuonna 1983 779,2 milj. mk, vuonna 1984 755,6 milj. mk sekä vuonna 1985 vakauttamislainat mukaan lukien 788,1 milj. mk. Vuonna 1986 arvioidaan kyseisen valtion lainoituksen jäävän rahaston oman toiminnan tulojen kasvusta huolimatta mainittua jonkin verran vähäisemmäksi. Valtion tulo- ja menoarviossa vuodelle 1986 on siirtona kehittämisrahastoon osoitettu 435 milj. mk, kun kyseinen siirto vuonna 1985 oli 480 milj. mk, vuonna 1984 520 milj. mk ja vuonna 1983 620 milj. mk.

Vuoden 1986 tulo- ja menoarvion mukaan korkotukilainoja saadaan myöntää yhteensä enintään 650 milj. markan edestä. Korkotukilainojen merkitys tulee edelleenkin kasvamaan. Tämä johdetaan mm. siitä, että maanosto- ja sisarosuuslainoituksessa kehittämisrahaston varoista myönnettävää osuutta on jouduttu vähentämään, mikä merkitsee noin 130 milj. markan lainamäärän ohjaamista valtion lainoista vastaaviin korkotukilainoihin.

Mikäli vastaavaa lisäystä korkotukilainojen myöntämisvaltuuteen ei voida osoittaa tulo- ja menoarviossa, joudutaan varsinkin irtaimistoon ja kalustovajojen rakentamiseen kohdistuvaa lainoitusta supistamaan.

Korkotukilainojen merkityksen jatkuvasti kasvassa hallitus pitää tärkeänä turvata niiden riittävät saantimahdollisuudet. Tässä tarkoituksessa tulisi parantaa luottolaitosten edellytyksiä ohjata kannattavasti pääomia kyseiseen lainoitukseen. Vertailuna voidaan todeta, että luottolaitosten tavanmukaisin ehdoin myöntämistään luotoista perimä keskikorko on nykyisin maatilalain mukaisten korkotukilainojen kokonaiskorkoa korkeampi. Lisäksi hallitus katsoo, että maatilalain mukaista korkotukijärjestelmää voitaisiin yksinkertaistaa siten, että erillisten hoitopalkkioluonteisten lisäkorkohyvitysten maksamisesta luovut-

tasiin ja ne sisällytettäisiin luottolaitosten perimiin enimmäiskorkoihin.

Edellä olevaan viitaten hallitus ehdottaa maatilalain 57 §:n 2 momenttia muutettavaksi siten, että luottolaitosten kyseisen lain mukaisista korkotukilainoista saama korkohyvytys olisi Suomen Pankin perimän peruskoron, lisättyinä 2 prosentilla, ja lainan saajan maksaman koron välinen erotus, sekä että momentin nojalla luottolaitoksille maksettavista hoitopalkkioista vastaisuudessa luovuttaisiin. Esitys merkitsee luottolaitoksen saaman kokonaiskoron korottamista nykyisestä tasostaan 0,6 prosenttiyksiköllä.

1.2. Maankäyttölainsäädännön nojalla syntyneiden saamisten koron korottaminen

Maatilalakia säädettäessä otettiin sen 92 §:n 1 momenttiin säännös, jonka mukaan maatilalakia edeltäneen maankäyttölainsäädännön nojalla syntyneiden luottojen korkojen osalta noudatetaan aikaisempia säännöksiä. Lokakuun alusta 1980 voimaan tulleella maatilalain muutoksella (553/80) korotettiin eräiden maankäyttölainsäädännön nojalla vuosina 1963—1970 syntyneiden sellaisten luottojen, joiden korko oli yksi tai kolme prosenttia, korkoja muualla kuin Lapin läänissä yhdellä prosentilla. Korotettua korkoa on peritty 1.1.1981 lukien.

Rahan arvon alenemisen johdosta ovat maankäyttölainsäädännön nojalla maankäyttötoiminnassa syntyneiden myyntihintojen ja muiden hintojen sekä lainoitustoiminnassa syntyneiden luottolaitosten saamisten nykyiset pääomamäärät suhteellisen pieniä. Tämän vuoksi olisi perusteltua edelleen korottaa kyseisten luottojen korkoa vastaamaan nykyistä paremmin maatilalain mukaista korkotasoa. Muutos ei koskisi asuntolainoja, joiden koron nostamisesta maatilalain nojalla päättää valtioneuvosto. Asuntolainojen korkoja on maatilalain säätämisen jälkeen useaan kertaan korotettu.

Maankäyttölainsäädännön nojalla ajanjaksolla 1.1.1963—31.3.1977 syntyneiden valtion tai, asunto- ja lisälainoja lukuun ottamatta, luottolaitosten saamisten korot ovat nykyisin yksi, kaksi, kolme, neljä tai viisi prosenttia. Korkotasoa ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä yhdellä prosenttiyksiköllä. Tämän johdosta maatilalain 92 §:n 3 momenttia tulisi muuttaa siten, että sen mukaan perittäisiin maankäyttölainsäädännön nojalla ajanjaksolla 1.1.1963—31.3.1977 syntyneistä valtion tai, asunto- ja lisälainaa lukuun

ottamatta, luottolaitoksen saamisesta yhtä prosenttiyksikköä tai, milloin on kysymys maatalain muuttamisesta 18.7.1980 annetun lain (553/80) 92 §:n 3 momentissa tarkoitetusta saamisesta, kahta prosenttiyksikköä korkeampaa korkoa kuin alunperin on peritty.

1.3. Maatilain mukaisessa käyttösuunnitelmatöimituksessa asianosaisena olevat henkilöt

Maatilain (188/77) 24 §:ää on muutettu 18 päivänä tammikuuta 1985 annetulla lailla (44/85) siten, että maatilain tarkoituksiin hankitun maan käyttämisestä laadittavasta käyttösuunnitelmasta on käytävä selville muodostettavat lisäalueet ja maatilat, niistä maksettavat hinnat ja ne henkilöt, joille lisäalueet ja maatilat on tarkoitettu myytäväksi, sekä hinnan maksuehdot. Aiemmin ei käyttösuunnitelman yhteydessä voitu ratkaista muodostettavan maatilan saajaa ja hinnan maksuehtoja, vaan niistä päätti erikseen maatilahallitus maatilain 27 §:n nojalla. Sanottu pykälä kumottiin edellä mainitulla lainmuutoksella.

Koska käyttösuunnitelman yhteydessä edellä olevan mukaisesti ratkaistaan nyt myös maatilan saaja, on maatilan hakijaa pidettävä käyttösuunnitelmatöimituksessa asianosaisena. Tämän vuoksi ehdotetaan maatilain 26 §:n 2 momentissa määriteltyyn käyttösuunnitelmatöimituksen asianosaisten piiriin lisättäväksi maatilan hakija.

2. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maatilahallituksessa. Maatilatalouden kehittämisrahaston neuvottelukunta on puoltanut ehdotettuja maatilain muutoksia.

Suomen Pankki on antamassaan lausunnossa puoltanut luottolaitoksille maksettavien edellä mainittujen korkohyvitysten korottamista sekä korkohyvityksen ja hoitopalkkion yhdistämistä.

3. Esityksen valtiontaloudelliset vaikutukset

Ehdotettu muutos lisää korkotukilainojen osalta luottolaitoksille valtion varoista suoritettavaa korkohyvitystä vuositasolla noin 4 milj. markalla. Valtion vuoden 1986 tulo- ja menoarviossa on momentille 30.33.49 (Maatalouden korkotukilainojen menot) osoitettu korkohyvitysten maksamista varten luottolaitoksille 153 miljoonaa markkaa. Vuonna 1986 varattuihin varoihin ei aiheudu ehdotetun muutoksen johdosta ylitystarvetta.

Ehdotettu maankäyttöluottojen korkojen korotus merkitsee maatilatalouden kehittämisrahastolle noin 5 milj. markkaa vuosittaista tulonlisäystä.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maatilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 18 päivänä helmikuuta 1977 annetun maatilain (188/77) 26 §:n 2 momentti, 57 §:n 2 momentti sekä 92 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 57 §:n 2 momentti 21 päivänä marraskuuta 1980 annetussa laissa (746/80) ja 92 §:n 3 momentti 18 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa (553/80), näin kuuluviksi:

26 §

Asianosaisella tarkoitetaan 1 momentissa henkilöä, joka on käyttösuunnitelmatöimituksessa hakenut maatilaa, lisäaluetta tai muuta aluetta, oikeutta tai osuutta. Käyttösuunnitelmatöimituksessa on asianosainen myös se kunta, jonka aluetta toimitus koskee.

57 §

Edellä 51 §:ssä tarkoitetuista varoista myönnettävistä lainoista maksetaan luottolaitokselle tulo- ja menoarviossa osoitetuista varoista korkohyvityksenä määrä, joka saadaan, kun korkoprosenttina käytetään Suomen Pankin perimän peruskoron, lisättynä 2 prosenttiyksiköllä, ja lainan saajan maksaman koron välistä erotusta.

92 §

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen peritään maankäyttölainsäädännön nojalla ajanjaksolla 1.1.1963—31.3.1977 syntyneestä valtion tai, asunto- ja lisälainaa lukuun ottamatta, luotolaitoksen saamisesta yhtä prosenttiyksikköä korkeampaa vuotuista korkoa tai, milloin on kysymys saamisesta, jonka korkoa on maatilalain muuttamisesta 18 päivänä heinäkuuta 1980 an-

netulla lailla (553/80) korotettu, kahta prosenttiyksikköä korkeampaa korkoa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 1986. Lain 57 §:n 2 momenttia sovelletaan vuoden 1986 tammikuun 1 päivän jälkeen myönnettyihin korkotukilainoihin. Ennen mainittua ajankohtaa myönnettyihin lainoihin sovelletaan aikaisempaa säännöstä. Lain 92 §:n 3 momentissa tarkoitettua korotettua korkoa peritään 1 päivästä heinäkuuta 1986 lukien.

Helsingissä 30 päivänä toukokuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Toivo Yläjärvi*

Laki maatilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 18 päivänä helmikuuta 1977 annetun maatilain (188/77) 26 §:n 2 momentti, 57 §:n 2 momentti sekä 92 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 57 §:n 2 momentti 21 päivänä marraskuuta 1980 annetussa laissa (746/80) ja 92 §:n 3 momentti 18 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa (553/80), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

26 §.

Asianosaisella tarkoitetaan 1 momentissa henkilöä, joka on käyttösuunnitelmatoimituksessa hakenut lisäaluetta tai muuta aluetta, oikeutta tahi osuutta. Käyttösuunnitelmatoimituksessa on asianosainen myös se kunta, jonka aluetta toimitus koskee.

57 §.

Edellä 51 §:ssä tarkoitetuista varoista myönnettävistä lainoista maksetaan luottolaitokselle tulo- ja menoarviossa osoitetuista varoista korkohyvityksenä määrä, joka saadaan, kun korkoprosenttina käytetään Suomen Pankin perimän peruskoron, lisättynä 1 prosenttiyksiköllä, ja lainan saajan maksaman koron välistä erotusta. Lainoitus toiminnasta aiheutuvien lisäkustannusten korvaamiseksi suoritetaan luottolaitokselle lisäksi korkohyvityksenä valtioneuvoston päättämä määrä, joka saa olla enintään 0,5 prosenttia lainojen määrästä.

92 §.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen peritään maankäyttölainsäädännön nojalla vuosina 1963—1970 syntyneestä sellaisesta valtion tai, asunto- ja lisälainaa lukuun ottamatta, luottolaitoksen saamisesta, jonka vuotuinen korko on yksi tai kolme prosenttia, muualla kuin Lapin läänissä mainittua korkoa yhtä prosenttiyksikköä korkeampaa vuotuista korkoa.

Ehdotus

26 §

Asianosaisella tarkoitetaan 1 momentissa henkilöä, joka on käyttösuunnitelmatoimituksessa hakenut *maatilaa*, lisäaluetta tai muuta aluetta, oikeutta tai osuutta. Käyttösuunnitelmatoimituksessa on asianosainen myös se kunta, jonka aluetta toimitus koskee.

57 §

Edellä 51 §:ssä tarkoitetuista varoista myönnettävistä lainoista maksetaan luottolaitokselle tulo- ja menoarviossa osoitetuista varoista korkohyvityksenä määrä, joka saadaan, kun korkoprosenttina käytetään Suomen Pankin perimän peruskoron, lisättynä 2 prosenttiyksiköllä, ja lainan saajan maksaman koron välistä erotusta.

92 §

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen peritään maankäyttölainsäädännön nojalla *ajanjak-solla 1.1.1963—31.3.1977* syntyneestä valtion tai, asunto- ja lisälainaa lukuun ottamatta, luottolaitoksen saamisesta *yhtä prosenttiyksikköä korkeampaa vuotuista korkoa tai, milloin on kysymys saamisesta, jonka korkoa on maatilain muuttamisesta 18 päivänä heinäkuuta 1980 an-*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

netulla lailla (553/80) korotettu, kahta prosenttiyksikköä korkeampaa korkoa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1986. Lain 57 §:n 2 momenttia sovelletaan vuoden 1986 tammikuun 1 päivän jälkeen myönnettyihin korkotukilainoihin. Ennen mainittua ajankohtaa myönnettyihin lainoihin sovelletaan aikaisempaa säännöstä. Lain 92 §:n 3 momentissa tarkoitettua korotettua korkoa peritään 1 päivästä heinäkuuta 1986 lukien.
